

Zaaknummer : 00618799
Ons Kenmerk : 00618799-00008702
Datum : 3 augustus 2021

Postadres
Postbus 14060
2501 GB Den Haag
(070) 21 899 02
vergunningen@odh.nl
www.odh.nl

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 3 juni 2021 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het opwaarderen van een bestaande buscorridor tot een zogenaamde 'Hoogwaardig Openbaar Vervoer'-verbinding (HOV). Hiervoor wordt een vrij liggende busbaan (2 richtingen) gerealiseerd aan de zuidwestzijde van de N206 (ir. G. Tjalmaweg) in Katwijk tussen de N441 en de in aanleg zijnde ongelijkvloerse aansluiting Valkenburg-Oost van de RijnlandRoute. De ontheffing is aangevraagd namens Provincie Zuid-Holland. De aanvraag ziet op de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*) en de rugstreepd (*Epidalea calamita*)

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in onderstaande artikelen:

Platte schijfhoren

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).
- artikel 3.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vernielen of wegnemen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).

Rugstreepd

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vangen van de rugstreepd (*Epidalea calamita*)
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreepd (*Epidalea calamita*)
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de rugstreepd (*Epidalea calamita*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 16 augustus 2021 tot 15 augustus 2026.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te verlenen aan de Provincie Zuid-Holland;
- II. de voorschriften 1 tot en met 18 te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag van 3 juni 2021 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf de bekendmaking van dit besluit tot en met 15 augustus 2026.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - de start van de werkzaamheden schriftelijk te melden;
 - het ecologisch werkprotocol (zie vs. 2) op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - eventuele wijzigingen gedurende de uitvoering uiterlijk één week van te voren schriftelijk te melden. Het betreft wijzigingen welke van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling in de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - de beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van te voren te melden.

Voorgaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden welke betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de mitigerende en compenserende maatregelen in het Activiteitenplan van 3 juni 2021. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld, waarin in ieder geval het volgende dient te worden opgenomen:
 - a) de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b) aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c) de uit te voeren werkzaamheden;
 - d) de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e) de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f) de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt.
 - g) het bijhouden van een logboek van de ecologische begeleiding.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol en een logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 4 De werkzaamheden -in het bijzonder het vangen en verplaatsen van individuen- dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de platte schijfhoren en de rugstreeppad.
- 5 De ontheffinghouder dient, met in achtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in paragrafen 5.2 en 5.3 van het Activiteitenplan (v3.0) van 3 juni 2021.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

- Hij/zij heeft een afgeronde hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie;
- Hij/zij heeft een afgeronde mbo-opleiding, met als zwaartepunt de flora en fauna, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten;
- Hij/zij is werkzaam voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus;
- Hij/zij is als ecooloog of adviseur/specialist ecologie werkzaam voor een (semi)overheidsinstantie zoals het Ministerie van Economische Zaken, het Ministerie van Defensie, Rijkswaterstaat, het Rijksvastgoedbedrijf, provincies, waterschappen, hoogheemraadschappen, gemeenten, omgevingsdiensten en drinkwaterbedrijven
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam of aangesloten bij de volgende Nederlandse organisaties: Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied;
- Hij/zij zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de monitoring en/of bescherming van desbetreffende beschermde soorten.

- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 genoemde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, minimaal één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.

Specifieke voorschriften

Vangen en verplaatsen

Platte schijfhoren

- 8 In het ecologisch logboek (vs. 3) dient verslag te worden gedaan van de momenten waarop de watervegetaties met platte schijfhorens onder begeleiding van de deskundige (vs. 4) zijn verplaatst, op welke (zorgvuldige) wijze en waarnaartoe.
- 9 Voorafgaand aan het verplaatsen als bedoeld in voorschrift 8, dient tevens door de ter zake kundige in het ecologisch logboek kort te worden gemotiveerd wat de condities zijn van de watergang waarnaar de dieren worden verplaatst. Hieruit moet duidelijk volgen dat de abiotische condities in termen van (o.a.) pH, bemesting, waterdiepte en structuur in voldoende mate geschikt zijn voor de soort. Indien bekend, dient tevens te worden vermeld in hoeverre reeds sprake is van bekende waarnemingen van de soort uit het verleden voor de betreffende locatie.
- 10 Het verplaatsen van kansrijke watervegetaties en individuen -zoals bepaald door een deskundige en zoals vastgelegd in het logboek- dient niet anders te geschieden dan kleinschalig: handmatig (hark) en indien noodzakelijk met zorgvuldige toepassing van een minikraan.

Rugstreepad

- 11 De resultaten van het controle-onderzoek van april-juli 2021 inzake de rugstreepad dienen uiterlijk 2 weken na afgifte van voorliggend besluit te worden verstrekt aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1). Indien deze resultaten aanleiding geven tot het wegvangen van rugstreepadden in de betreffende watergangen, dan dient hierbij tevens een concrete planning en beschrijving van deze activiteiten te worden verstrekt;
- 12 In het ecologisch logboek (vs. 3) dient verslag te worden gedaan van de momenten waarop de vangemmers, planken en/of tapijttegels zijn gecontroleerd, het aantal gevangen rugstreepadden en eventuele bijvangst en de locaties waarnaar de dieren zijn verplaatst.
- 13 In perioden dat er niet wordt afgevangen, dienen de vangemmers middels een goed sluitend deksel te worden afgesloten.

Voorzieningen

- 14 Uiterlijk 2 maanden na afgifte van dit besluit dient aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1) een concrete uitwerking van het om het projectgebied te plaatsen amfibieënwerend scherm te worden verstrekt. Daarbij dient in ieder geval te worden aangegeven:

- door wie de schermen worden geplaatst en wanneer;
 - een duidelijke tekening of luchtfoto met de contouren van het scherm;
 - wanneer de schermen worden verwijderd.
- 15 De details over de definitieve inrichting van de voortplantingspoel en wijze waarop het periodiek onderhoud en beheer is geborgd dienen uiterlijk 2 maanden nadat deze is gerealiseerd te worden gemeld aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1).

Monitoring

- 16 De functionaliteit van de voortplantingspoel voor de rugstreepad dient te worden gemonitord. Hiervoor dient in het tweede actieve seizoen na oplevering conform het soortinventarisatieprotocol in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017) voor de rugstreepad onderzoek plaats te vinden met betrekking tot het voortplantingsbiotoop en het zoeken naar eisnoeren, larven en juvenielen.
- 17 Voorgenoemde resultaten dienen te worden opgeleverd in een korte rapportage, notitie of memo waarin in ieder geval een heldere conclusie over de effectiviteit van de maatregelen en een voorstel voor verdere optimalisatie of extra (beheer)maatregelen bij het uitblijven van het verwachte resultaat is opgenomen.
- 18 Voorgenoemde rapportage dient uiterlijk op 31 december van het betreffende jaar waarin het onderzoek plaatsvindt (vs. 16) te worden verstrekt aan Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (vs. 1). Indien de monitoringsresultaten hiertoe aanleiding geven, kunnen er aanvullende voorschriften worden opgelegd.

AANWIJZINGEN VOOR GEBRUIK

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Als de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen hiervan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 3 juni 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming ontvangen. De aanvraag heeft betrekking op het opwaarderen van een bestaande buscorridor tot een zogenaamde 'Hoogwaardig Openbaar Vervoer'-verbinding (HOV). Hiervoor wordt een vrij liggende busbaan (2 richtingen) gerealiseerd aan de zuidwestzijde van de N206 (ir. G. Tjalmaweg) in Katwijk tussen de N441 en de in aanleg zijnde ongelijkvloerse aansluiting Valkenburg-Oost van de RijnlandRoute. De ontheffing is aangevraagd namens Provincie Zuid-Holland. De aanvraag ziet op de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*) en de rugstreepdad (*Epidalea calamita*)

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in onderstaande artikelen:

Platte schijfhoren

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk doden en vangen van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).
- artikel 3.5, derde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vernielen of wegnemen van eieren van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*).

Rugstreepdad

- artikel 3.5, eerste lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk vangen van de rugstreepdad (*Epidalea calamita*)
- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de rugstreepdad (*Epidalea calamita*)
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de rugstreepdad (*Epidalea calamita*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 16 augustus 2021 tot 15 augustus 2026.

Bij de aanvraag behoren de volgende stukken:

- Activiteitenplan – Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (wnb), onderdeel soortenbescherming, Provincie Zuid-Holland, versie 3.0, 3 juni 2021;
- Nader onderzoek vliegrouwe vleermuizen en vaatplanten – N206 te Valkenburg, Laneco Landschaps & Ecologisch Advies, projectnummer: 131.20.01, 9 september 2020;
- Rapport – Quicksan busbaan Katwijk – HOV Busbaan Katwijk, Royal Haskoning DHV, Referentie: BG3331WATRP1908071649, 11 oktober 2019;
- Natuurtoets Wet Natuurbescherming – vliegveld Valkenburg, Eelerwoude, projectnummer: 9185, 27 augustus 2020;
- Mitigatie-en compensatieplan PIP RijnlandRoute, Tauw B.V., projectnummer: 4817796/1217025, 18 november 2014.

Op 20 juli 2021 hebben wij de volgende informatie ontvangen:

- Notitie Veldinventarisaties RijnlandRoute, Tauw B.V., Kenmerk: N003-4817796VJW-nda-V02-NL, 24 oktober 2014;
- Nader ecologisch onderzoek beschermde soorten – Knooppunt 5 W-535-01-KR-015 en knooppunt 6 W-535-18-KR-001 Rijnlandroute, Antea Group, projectnummer: 11191-420909, 1 oktober 2018.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is de procedure op 14 juli 2021 opgeschort en is verzocht om aanvullende gegevens. Op 20 juli 2021 zijn de gevraagde gegevens ontvangen en is de procedure hervat. Tevens heeft overleg plaatsgevonden over de aanvraag.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikel 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De platte schijfhoren (*Anisus leucostomus*) en de rugstreeppad (*Epidalea calamita*) zijn van nature in Nederland in het wild levende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn. De rugstreeppad is tevens opgenomen in Bijlage II van het Verdrag van Bern.

Op grond van artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de platte schijfhoren opzettelijk te doden;
- de platte schijfhoren en de rugstreeppad opzettelijk te vangen;
- de platte schijfhoren en de rugstreeppad opzettelijk te verstoren;
- eieren van de platte schijfhoren weg te nemen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de platte schijfhoren en de rugstreeppad te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

Voor de aanleg van de HOV-baan worden watergangen gedempt, dammen aangelegd, nieuwe watergangen gegraven en bomen gekapt. Tevens worden nieuwe bomen en struiken aangeplant en een poel gegraven. Als laatste worden kunstwerken aangepast of een extra kunstwerk aangebracht om de HOV-baan onder de verhoogde toe-ritten van de N206 te geleiden. De werkzaamheden worden naar verwachting in de zomer van 2021 (globaal augustus / september) opgestart met het graven van nieuwe watergangen en het dempen van bestaande watergangen. Nadat het nieuwe watersysteem gereed is wordt de locatie van de HOV-baan voorbelast en tijdelijk in gebruik genomen als werkterrein/werkweg. Nadat de verdiepte ligging van de N206 zo goed als gerealiseerd is – dat is naar verwachting in 2022 – wordt de werkweg omgevormd tot de tijdelijke Kooltuinweg. Naar verwachting is de tijdelijke Kooltuinweg eind 2023 gereed. Daarna volgt het ombouwen tot een definitieve busbaan, dat naar verwachting gereed is in 2024. In verband met de mogelijke uitloop van de werkzaamheden wordt een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepalingen

Specifiek ten behoeve van de realisatie van de HOV-baan is in 2019 een quickscan uitgevoerd door Royal Haskoning DHV (Posthouwer, 2019). Daarnaast is gebruik gemaakt van verschillende onderzoeken (tussen 2011-2020) welke in de omgeving van de N206 zijn uitgevoerd in relatie tot de RijnlandRoute, waarvoor eerder al ontheffing (besluit van 16 november 2020, met kenmerk ODH-2020-00145986) is verleend. Uit voorgenoemde onderzoeken blijkt het volgende:

- De platte schijfhoren komt voor in enkele watergangen ten zuiden van de N206. Daarnaast is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijk vast te stellen dat de platte schijfhoren tevens voorkomt in overige watergangen op plekken waar weelderige onderwatervegetatie aanwezig is, omdat de watergangen in directe verbinding staan met elkaar (middels een duiker) en het leefgebied van de soort. In 2018 is de platte schijfhoren aangetroffen in twee watergangen in en net aan de rand van het plangebied (figuur 7 AVP).
- In het Noordwestelijk deel van het plangebied in de watergangen rondom de Kooltuinweg 21/23 en in de watergang tussen de N206 en de Kooltuinweg is de rugstreppad in 2012 en 2015 aangetoond in de vorm van kooractiviteit en individuen. Hoewel in 2015 het aantal roepende dieren bleek te zijn afgenomen naar één, blijft de verwachting dat het noordelijk en noordoostelijk deel van de Molenblokpolder in gebruik is als leefgebied van de rugstreppad van in ieder geval meer dan 10 individuen. De aanwezige watergangen worden gebruikt als voortplantingswater en de erven en vorstvrije hogere delen als winterverblijf. Recentelijk (2018-2020) is de aanwezigheid van de rugstreppad nog aangetoond in de directe nabijheid van het plangebied op en net buiten het voormalige Vliegkamp Valkenburg. Hoewel tijdens een inventarisatie van Boskalis langs het volledige werkterrein van de N206 (RijnlandRoute) in 2020 geen roepende dieren meer in de watergangen direct langs de Kooltuinweg zijn aangetroffen zoals voorheen, wordt gezien de bekende waarnemingen van de soort en de geschiktheid van het terrein aangenomen dat de soort er nog steeds aanwezig is zoals is aangetoond in 2012-2015. Rugstreppadden roepen namelijk niet altijd op dezelfde plek.

Met bovenstaande is voldoende aannemelijk gemaakt dat het voorkomen en de functies van het plangebied voor de rugstreppad en platte schijfhoren in kaart zijn gebracht. Om de HOV-baan naast de nieuwe N206 te realiseren, is het noodzakelijk de zuidelijke watergang parallel aan de N206 te dempen. Daarnaast wordt een nieuwe primaire watergang aangelegd, waarbij een deel van de bestaande watergang wordt vergroot. Met deze ingreep gaat leefgebied van de platte schijfhoren verloren. In totaal wordt ongeveer 1.500 meter watergang gedempt en 200 meter vergraven waar de platte schijfhoren in aangetroffen is of naar verwachting voorkomt. In totaal is sprake van aantasting van 1.700 meter aan watergang. De 1.500 meter van de watergang welke direct parallel aan de Kooltuinweg gedempt en verlegd wordt, zou onder de plannen van de N206 reeds vergraven worden (verbreed en voorzien van oevers van gemiddeld 1:3). Hier is dus een overlap van de effecten.

Hoewel er in het kader van mitigatie zo goed als mogelijk wordt geprobeerd om de platte schijfhoren te verplaatsen (zie mitigatie) valt niet uit te sluiten dat er desondanks dieren worden gedood of eitjes worden beschadigd en vernield. Daarmee is sprake van het overtreden van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede, derde en vierde lid.

In het noordwesten van het plangebied vinden (buiten de voortplantingsperiode) graafwerkzaamheden plaats in voortplantingshabitat van de rugstreepd. Daarnaast is, gezien de bekende verspreiding van de soort in de directe nabijheid van het plangebied, de kans zeer groot dat de rugstreepd opduikt op het werkterrein, daar waar zand opgebracht wordt of waar graafwerkzaamheden en plassen ontstaan. Ook worden dieren omwille van het voorkomen van verwonden weggevangen en verplaatst (zie mitigatie). Hierdoor is sprake van het overtreden van de verbodsbepalingen als bedoeld in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de Wnb.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de platte schijfhoren en de rugstreepd tot een minimum te beperken worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in de paragrafen 5.2 (pag. 28-30) en 5.3 (pag. 31-35) van het rapport 'Activiteitenplan Ontheffingsaanvraag Wet natuurbescherming (Wnb), onderdeel soortenbescherming. HOV-baan langs N206 ir. G. Tjalmaweg' (V3) van 3 juni 2021 en de aanvullende informatie van 20 juli 2021. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de platte schijfhoren en de rugstreepd.

Deze maatregelen zijn in hoofdzaak samengevat als volgt:

Platte schijfhoren

Voorafgaand aan het dempen of vergraven van watergangen worden de volgende maatregelen getroffen:

- Er worden (voor het overgrote deel) nieuwe watergangen gegraven welke als alternatief leefgebied kunnen dienen. Deze worden aangesloten op het bestaande netwerk van poldersloten van de Oostvlietpolder en de Molenblokpolder waarin de soort reeds verspreid voorkomt.
- Ter stimulering van de vegetatieontwikkeling zal een deel van de uit de te dempen watergangen afkomstige watervegetatie en een dunne baggerlaag worden overgezet naar de nieuwe watergangen. Dit betreft *niet* de meest kansrijke vegetaties met vergrote kans op aanwezigheid van de soort (zie volgend punt) maar overig materiaal dat anders verloren zou gaan;
- De meest kansrijke watervegetaties worden overgezet in geschikte bestaande watergangen nabij het plangebied waarin al platte schijfhorens aanwezig zijn en welke al goed ontwikkeld zijn met een optimale abiotiek om de kans op overleving en ontwikkeling te vergroten. Hiervoor zal voorafgaand aan het (tijdelijk) dempen en/of droogleggen van de watergangen ongeveer 50% van de (ondergedoken) waterplanten (inclusief draadalg) worden verzameld. Dit betreft namelijk een selectie van de watervegetatie waar de meeste exemplaren van de platte schijfhoren in aanwezig zijn.
- Een ter zake kundige bepaalt van welke locaties plantmateriaal wordt verzameld en verplaatst. Deze locaties dienen binnen het plangebied het meest optimale habitat voor de platte schijfhoren te bevatten. Ook worden alle te nemen werkzaamheden voor de platte schijfhoren vastgelegd in een ecologisch werkprotocol;
- Het verplaatsen van het plantmateriaal (met aangehechte platte schijfhorens) wordt uitgevoerd wanneer de onderwatervegetatie maximaal ontwikkeld is en voordat deze afsterven en de slakken zich terugtrekken in of op de bodem: van mei tot oktober totdat de nachtvorst intreedt.

Rugstreepd

- De reeds uitgevoerde onderzoeken geven een actueel en dekkend beeld over de aanwezigheid van de rugstreepd. Ter volledigheid en om het werk zo goed mogelijk aan te passen op de rugstreepd wordt in 2021 een extra controle-onderzoek naar de rugstreepd uitgevoerd van april tot en met juli in de watergangen ter hoogte van Kooltuinweg 21/23.

- Om doden en verwonden te voorkomen, worden ingrepen in de watergangen waar de rugstreeppad aanwezig is zoveel als mogelijk uitgevoerd buiten de voortplantingsperiode. Dit is globaal van augustus tot en met half april. Tenzij in voorgenoemd controle onderzoek wordt vastgesteld dat er geen rugstreeppadden aanwezig zijn.
- Indien de rugstreeppad tijdens het onderzoek in 2021 roepend wordt waargenomen in de te dempen watergang tussen de N206 en de Kooltuinweg, dan wordt in de maand augustus/september 2021 de watergang met een paddenscherm en vangemmers afgeschermd. Binnen het omheinde deel worden houten planken of tapijttegels gelegd.
- De vangemmers en de te plaatsen houten planken of tapijttegels binnen de omheining worden voor dit doel, tijdens de vangperiode dagelijks gecontroleerd.
- De gevangen dieren worden naar geschikt leefgebied in de directe omgeving verplaatst. Het vangen is alleen mogelijk in de actieve periode van deze soort, die loopt van begin maart tot en met oktober.
- De voorbelasting wordt zodanig ingericht dat de vorming van plassen wordt tegengegaan. Ontstane plassen door bijvoorbeeld rijvoren, worden dezelfde dag nog dichtgereden.
- Rondom het totale werkterrein (figuur 16 AVP) wordt in overleg met de betrokken ecooloog een paddenscherm geplaatst in augustus/september om te voorkomen dat de rugstreeppad het werkterrein betreedt. Dit paddenscherm dient in de actieve periode van april – oktober te allen tijde te functioneren.

Voortplantingspoel

De te dempen watergang tussen de N206 en de Kooltuinweg - waarbij wordt aangenomen dat zich hierin nog steeds rugstreeppadden (kunnen) bevinden - was reeds onderdeel van de compensatieopgave voor de N206 RijnlandRoute waarvoor al eerder ontheffing is verleend in die zin, dat de oevers in het noordwestelijk deel van de watergang een flauw talud zouden krijgen waarmee de kwaliteit van het reeds aanwezige habitat/voortplantingsbiotoop zou worden verbeterd. Door de aanleg van de HOV-baan is dit niet meer mogelijk. Daarom wordt deze opgave elders gerealiseerd (fig. 18 AVP) middels de realisatie van een voortplantingspoel (doorsnede minimaal 10 meter en aan een zijde een talud van gemiddeld 1:5). Dit is een betere plek, omdat deze niet ingesloten is in bestaande wegen zoals wel het geval is voor de ontheffing van de N206. De nieuwe locatie ligt in directe verbinding met de bestaande populatie rugstreeppad op Vliegveld Valkenburg. Rond de poel wordt een zandrug of worden verschillende zandruggetjes aangelegd welke als potentieel zomer- en winterverblijf kunnen fungeren. Bovendien wordt langs de nieuwe Kooltuinweg een permanent paddenscherm geplaatst om te voorkomen dat dieren op de nabije weg kruipen. De locatie waar de poel gerealiseerd wordt is tenslotte eigendom van de Provincie Zuid-Holland. Dit betekent dat het beheer en onderhoud van deze grond en de poel ook bij de Provincie ligt, wat maakt dat een duurzaam beheer en onderhoud is gegarandeerd nu er geen sprake is van afhankelijkheid van derden.

Ten aanzien van de voorgestelde maatregelen stellen wij het volgende:

- Op pagina 28 van het Activiteitenplan wordt aangegeven dat een ecologisch werkprotocol moet worden opgesteld met daarin opgenomen alle maatregelen voor de platte schijfhoren, de inzet van de deskundige en verslaglegging in een logboek. Wij achten het niet onredelijk om dit nader te nuanceren als volgt:
 - Middels het gestelde in voorschrift 2 van dit besluit is het werkprotocol en de daarbij behorende verslaglegging thans ook expliciet voor de rugstreeppad van toepassing;
 - Middels het gestelde in voorschriften 8 en 9 dient concreet te worden gemeld op welke wijze, wanneer en waarnaartoe de watervegetatie met platte schijfhorens worden uitgenomen en verplaatst. Hierbij dient ook duidelijk te worden aangegeven waarom het ontvangende water geschikt is voor de soort daar deze zeer gevoelig is voor veranderende milieucondities zoals pH, vegetatiestructuur maar wellicht ook predatierisico. Duidelijk moet zijn dat het ontvangende water optimale condities geeft voor de overleving van de betreffende individuen.

- Aangegeven is dat het verplaatsen van voor de platte schijfhoren kansrijke vegetaties plaatsvindt 'handmatig, met hark of met de kraan'. In voorschrift 10 hebben wij dit nader beperkt. Gezien de kwetsbaarheid van de soort en het gegeven dat de soorten in hoofdzaak worden verplaatst naar bestaand/in potentie reeds aanwezig leefgebied buiten het plangebied achten wij het niet verantwoord dat met groot materieel vegetaties worden uitgenomen en verplaatst. Dat is niet bevorderlijk voor de structuur van het ontvangende water (mogelijk verhoogde suspensie van slib en wervelingen in de waterkolom c.q. risico op beschadigen van bestaande vegetatie) en is ook niet goed voor de in de graafbak aanwezige slakken. In het voorschrift hebben wij daarom opgenomen dat, wanneer het verplaatsen niet handmatig kan plaatsvinden, dit mag gebeuren met gebruikmaking van een minikraan dat voorzichtig en onder begeleiding van een ecologisch deskundige geleidelijk in het water wordt gebracht.
- Voor de rugstreepad vindt op het moment van besluitvorming ter controle nog monitoring plaats van de noordwestelijke watergangen om daarmee de werkzaamheden nader te nuanceren. In voorschrift 11 – 13 is geborgd dat deze resultaten worden gedeeld alsmede de daaruit volgende nadere werkuitleg op dit punt.
- Om te voorkomen dat rugstreepadden het werkterrein betreden, wordt aangegeven dat een paddenscherm (feitelijk een amfibieënwerend scherm) zal worden aangebracht rond het werkterrein welke in overleg met een ecoloog nader wordt bepaald. Ter borging van deze maatregel achten wij het nodig dat wij over het plaatsen en de nadere specificaties worden geïnformeerd. Dat is opgenomen in voorschrift 14.
- Ten aanzien van de te realiseren voortplantingspoel voor de rugstreepad merken wij op dat nog niet alle details inzake het inrichtingsontwerp thans bekend zijn. Ook op dit punt dient voor alle betrokkenen duidelijk te zijn wat er concreet wordt gerealiseerd, maar ook hoe het beheer wordt vormgegeven daar dit bepalend is voor het uiteindelijke succes. Via voorschrift 15 wordt hieraan uitvoering gegeven.
- In de voorschriften 16-17 hebben wij opgenomen dat enige tijd nadat de poel zich heeft kunnen ontwikkelen nog eens moet worden onderzocht of de verwachte functionaliteit daadwerkelijk aanwezig is. Zo niet, dan kan dit aanleiding zijn voor nazorgmaatregelen of andere (beheer)maatregelen om alsnog de gewenste functionaliteit te bereiken. Wij achten deze borging niet onredelijk, ook gezien het feit dat de poel tevens (deels) is bedoeld om de effecten van het naastgelegen project RijnlandRoute te compenseren nu deze eerst voorzien was ter plaatse van de ten behoeve van de busbaan te dempen watergang.

Staat van instandhouding

Platte schijfhoren

Uit verspreidingsonderzoek door Stichting Anemoon (2010) blijkt dat de platte schijfhoren veel voorkomt in de provincie Zuid-Holland. De kern van het verspreidingsgebied van de soort in Nederland ligt in de veenweidegebieden van Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht (Boesveld et al., 2009; 2011). Het betreft een kleine populatie aan de rand van een veenweidegrond waar de platte schijfhoren veelvuldig voorkomt. De kernpopulatie is te vinden in het Groene Hart, een groot veenweidegebied tussen de grote steden Leiden, Utrecht en Rotterdam. De platte schijfhoren is in zeer laag aantal in de onderzochte sloten in de Molenblokpolder gevonden, maar wel verspreid. In voorgenoemde polder is sprake van ruim 20.000 meter aan watergangen (uitgezonderd de watergangen langs de N206). Daarnaast is er op het voormalige Vliegkamp Valkenburg ook nog minimaal 5.000 meter aan watergangen. Het plangebied van de HOV-busbaan biedt verder marginaal biotoop voor de soort, er zijn slechts een aantal exemplaren aangetroffen. Hoewel in absolute termen, het wateroppervlak na realisatie van de busbaan niet voor de volle 100% wordt teruggebracht (66%), worden de nieuw te graven watergangen geschikter gemaakt dan de huidige watergangen, omdat tevens voorzien is in natuurvriendelijke oevers in plaats van de houten beschoeiing. De verbinding met het bestaande leefgebied binnen het netwerk van poldersloten in de Molenblokpolder en de Oostvlietpolder blijft ook in stand. Het natuurlijk verspreidingsgebied van de soort wordt daarmee op populatieniveau niet wezenlijk kleiner, gezien de relatief beperkte aard van de aantasting van het voornemen op de betreffende soort. Er blijft voldoende habitat bestaan om de populatie van de platte schijfhoren op zowel de korte als de lange termijn in stand te houden.

Individuele worden verder zoveel mogelijk weggevangen en verplaatst naar bestaand geschikt leefgebied waardoor de overlevingskans wordt vergroot.

Rugstreepad

De rugstreepad komt algemeen in de omgeving van het plangebied voor. Zo zijn in 2020 grote koorroepen gehoord op het voormalige Vliegkamp Valkenburg en is daar ook massale voortplanting aangetoond. Maar ook in de direct nabije duinen (Natura 2000-gebied Berkheide en Meijndel) is de soort in grote aantallen aanwezig. De kernpopulatie bevindt zich dan ook niet in het plangebied van de HOV-busbaan (enkele tientallen exemplaren). Hoewel er geen aantalsontwikkelingen bekend zijn, lijkt de verspreiding van de soort op nationaal niveau stabiel te zijn getuige de gegevens in de verspreidingsatlas. Gezien de bekende verspreiding van de soort in de omgeving van het plangebied en de recente waarnemingen lijkt ook lokaal de staat van instandhouding gunstig. Met de werkzaamheden wordt dan ook een klein deel van de populatie verstoord aangetast. Daarnaast zijn in de directe omgeving voldoende uitwijkmogelijkheden voor de soort aanwezig voor wat betreft de voortplantingsfunctie. De rugstreepad profiteert verder van de maatregelen voor de platte schijfhoren, waarvoor de nieuwe watergangen geschikt worden gemaakt. Deze watergangen blijven daarmee geschikt als voortplantingsbiotoop. De voortplantingspoel biedt verder betere condities dan de watergang in de huidige situatie (zie maatregelen) gezien haar ligging en duurzaam beheer en onderhoud. Wat betreft de afmetingen geldt dat deze poel effectief moet zijn voor gemiddeld 10 rugstreepadden. In 2020 is door Boskalis een poel op Vliegveld Valkenburg aangetroffen welke een doorsnede had van maximaal 10 meter en waar 1000-en juveniele rugstreepadden groot zijn geworden, hetgeen voldoende bewijs levert voor de effectiviteit.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden van het project niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de platte schijfhoren en de rugstreepad.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen zoals ook wordt voorgesteld in het Activiteitenplan. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van de 'volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten'. De motivatie is als volgt:

De ambitie van de provincie Zuid-Holland richt zich op het bevorderen van openbaar vervoer (OV) en fiets als volwaardig alternatief voor de auto. Een afname van autoverkeer heeft effecten op de luchtkwaliteit, geluidsbelasting en leefbaarheid. Een adequaat regionaal OV-aanbod, waarbij de hoofdverbindingen van het openbaar vervoernetwerk in Zuid-Holland de R-net kwaliteitstandaard krijgen is hierbij nodig om de groeiende mobiliteit tussen stedelijke kernen te geleiden zodat het stedelijk gebied bereikbaar en leefbaar blijft. Dit volgt o.a. uit de provinciale Visie ruimte en mobiliteit en het Programma Mobiliteit. R-net is het kwaliteitsmerk voor hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) in de Randstad en staat voor betrouwbaar, frequent en comfortabel openbaar vervoer in de Randstad. Eén van de buscorridors die de provincie Zuid-Holland opwaardeert tot R-net buscorridor is de corridor Leiden Centraal-Katwijk-Noordwijk.

De pendel tussen Leiden en Katwijk is sterk. Een volwaardige HOV verbinding moet reizigers tussen Katwijk en Leiden verleiden om uit de auto te stappen en gebruik te maken van een goed alternatief. De voorgenomen buscorridor (vrijliggende busbaan) kan qua reistijd concurreren (of is sneller) met het verkeer op de N206. Deze busbaan is verder noodzakelijk om de nog te realiseren nieuwbouwwijk Valkenhorst (5.600 woningen) te ontsluiten. De doorstroming kan anders niet worden gegarandeerd zo blijkt uit verkeersberekeningen bij het bestemmingsplan van Valkenhorst². Dit zou slechte bereikbaarheid en een niet robuust infrastructuurnetwerk tot gevolg hebben. Uitbreiding van de weginfrastructuur (project Tjalmaweg) is onvoldoende.

In mei 2013 hebben provincie Zuid-Holland en de betrokken gemeenten hiervoor een bestuursovereenkomst ondertekend. Om R-net goed te kunnen laten rijden op deze route en de doorstroming zo veel mogelijk te garanderen, zijn maatregelen nodig. Deze maatregelen zijn omschreven in de Nota Voorkeursmaatregelen. Deze is deels in 2015 en deels in 2018 vastgesteld. In 2018 hebben de provincie Zuid-Holland en de gemeente Katwijk een Realisatieovereenkomst gesloten. De realisatie van de vrijliggende busbaan aan de zuidwestzijde van de N206 tussen de Zeeweg in Katwijk en de in aanleg zijnde ongelijkvloerse aansluiting Valkenburg-Oost van de RijnlandRoute vormt de 2^e fase van de infrastructurele aanpassingen om de bovengenoemde buscorridor te realiseren.

Gelet op het voorgaande zijn wij van mening dat het belang van de ‘volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten’ voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de platte schijfhoren en de rugstreeppad, die als gevolg van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. De nieuwbouwwijk Valkenhorst wordt ontwikkeld gelegen tussen Leiden en Katwijk in. De wijk zal een thuis bieden aan veel forensen die vanuit Katwijk naar Leiden willen reizen. Het alternatief voor een reis per OV is een reis per auto over de N206, wat gezien de huidige verkeersintensiteit en mede gelet op de nabijheid van Natura2000 gebieden een ongewenste situatie is. De fiets vormt ook een alternatief maar biedt onvoldoende soelaas tegenover de autopendel op de N206. Er zijn in het verleden verschillende tracéalternatieven met de bijbehorende varianten in kaart gebracht. De enige logische mogelijkheid voor de ligging van de busbaan is langs de N206. Bij Valkenburg Oost dient uitwisseling met de busbaan en de N206 plaats te vinden en in het tracé tot aan de N441 is geen ruimte om verder van de N206 af te liggen vanwege de geplande woningbouw. Ook de aanwezigheid van bestaande bebouwing vormt een beperkende factor in de mogelijkheden van het kiezen van een tracé. Door de vergevorderde plannen van de wijk Valkenhorst (ontwerpbestemmingsplan ter inzage vanaf 4 juni 2021³) zijn er geen alternatieven aanwezig die beter scoren op beschermde soorten planten en dieren dan het gekozen voorkeursalternatief.

Door de gekozen werkwijze en planning (buiten de kwetsbare perioden) wordt schade aan de platte schijfhoren en de rugstreeppad zoveel mogelijk voorkomen. De nieuwe watergangen worden weer geschikt gemaakt en geoptimaliseerd voor de platte schijfhoren en de rugstreeppad. Individuen worden zoveel mogelijk verplaatst. Voor de rugstreeppad wordt bovendien een permanente duurzame voortplantingslocatie gerealiseerd welke betere condities heeft dan de huidige voortplantingslocatie in het noordwesten van het plangebied.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering zijn wij van mening dat voldoende is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Door de gekozen werkwijze en periode van uitvoering, wordt schade aan de platte schijfhoren en de rugstreeppad zoveel mogelijk voorkomen.

² https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.0537.bpVLKplv-ON01/b_NL.IMRO.0537.bpVLKplv-ON01_tb17.pdf.

³ Staatscourant 3 juni 2021, 28496.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen - dan de voorliggende ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming - van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.